

2017. okt. 2-4. 17⁰⁰

Kiliti, rk.templom / Ságvár, ref.templom /
Nyim, ref.templom

*A teremtés ünnepe,
a teremtésvédelem hete*

A Krisztus-hívók egységéért

Jelmagyarázat:

L: szolgálattevő(k)

Gy: gyülekezet

*„... mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek
az én nevemben, ott vagyok közöttük...”
(Mt 18,20)*

1. Köszöntés – L1 (házigazda, minden alkalommal másikkunk)

Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében. Ámen.

2. Bevezető gondolatok – L1 és L2 (minden alkalommal másikkunk az L1 és L2!)

L1: *„Kérdezd csak meg az állatokat, azok is tanítanak, és az égi madarakat, azok is tudósítanak. Vagy elmélkedj a földről, az is tanít, a tenger halai is beszélnek neked. Ki ne tudná mindezekről, hogy az Úr keze alkotta őket?” (Jób 12,7-9)*

Kedves Testvéreink a Krisztusban! Minden évben – mi, maroknyian, a keresztyének nagy családjának kiliti, ságvári, nyimi tagjai – egy különleges, egyhetes időszakot szentelünk arra, hogy kapcsolatunkat elmélyítsük Teremtőnkkel – egymással és persze a teremtés egészével.

A Teremtés hete alatt összefogunk, hogy együtt örüljünk a teremtés ajándékainak és a teremtésvédelem címén kissé elgondolkodjunk azon is, hogy miként törődhetnénk jobban vele.

Krisztus tanítványainak feladata ugyanis a tanúságtétel az élő Úrról – minden korban és minden helyzetben. Ez a tanúság azonban csak őbenne magában lehet hatékony: *őt magát kell*

tanúsítanunk, hiszen ő maga akar tanúskodni – *bennünk, közöttünk és általunk* – önmagáról és a Lélek által az Atyáról!

Ennélfogva, testvérek, mai első feladatunk az legyen, hogy igazi közösséggé válunk: *imádkozó, munkája eredményét bizalommal kérő és cselekvésre kész Krisztus-tanítványokká*, akik hisznek a tőle ajándékozott jelenlét erejében!

L2: 2018-ban immár a tizedik alkalommal kerül sor a Teremtés Hetének megünneplésére Magyarországon. A Teremtés Hetére készülő ökumenikus Teremtésvédelmi Munkacsoport ezúttal a következő bibliai igehelyet választotta az ünnep témájául: „... mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük...” (Mt 18,20).

Ez az időszak értékes lehetőség, hogy megálljunk egy pillanatra a mindennapokban és elgondolkozzunk az „élet szövetén”, amelynek mi is részesei vagyunk.

Hiszen ahogyan a környezeti válság elmélyül, a keresztények feladata is egyre sürgetőbbé válik, hogy: *a hit bátor lépéseivel tanúságot tegyenek az ajándék megőrzése mellett*, melyet mindannyian úgy kaptunk – Teremtőnktől, ajándékba, használatra.

Ahogy a zsoltáros is megénekli: „*Az Úr a föld és ami betölti, a földkerekség és a rajta lakók*” (Zsolt 24,1-2). A teremtés hete alatt kérdezzük meg magunkat: *Tetteinkkel csakugyan Teremtőként tiszteljük-e az Urat?!* Egyáltalán: vannak-e alkalmas eszközeink arra, hogy még inkább elmélyítsük hitünket – a „legkisebbek védelme” érdekében, akik a környezetkárosítás legkiszolgáltatottabb áldozatai?!

L1: Jöjjenek hát, testvérek, és csatlakozzanak hozzánk a hit útján, amely új távlatokat ígér és a szeretet mélyebb kötelékeivel ajándékozik meg!

A teremtettség és a benne élők védelmezése iránti őszinte vágy egyesítsen ma, itt és most bennünket, amikor majd testvéri kezet nyújtunk egymásnak – Krisztusban élő testvérekként, felekezeti különbségek nélkül!

Üdvösségünkért – a teremtés nevében –, a teremtésért és a világ sóvárgására válaszul kell hát nekünk is a *Krisztusban kérő és cselekvő közösséggé* lennünk, és együtt haladunk *a teremtésben elfoglalt helyünk* nagyobb mértékű gondozása felé – itt Kilitin / Ságváron / Nyimben (ahol épp összegyűltünk)!

Ezért hát a zsoltárossal együtt mi is valljuk meg: „*Aldjad, lelkem, az Urat! Uram, Istenem, igen nagy vagy, fenségbe és méltóságba öltöztél, világosságot vettél magadra, mint egy köpenyt. Ő az, aki sátorként feszítette ki az eget...*” (Zsolt 104,1-2)

3. Olvasmány(ok – ABC): A/1Móz 1,1-31; B/Zsolt 104; C/Kol 1,9-20 – L3

(L3 kiválaszt egy neki szimpatikusat a három lehetséges verzió közül, és azt felolvassa!)

A/ Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld még kietlen és puszta volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. Akkor ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság. Látta Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta tehát Isten a világosságot a sötétségtől. És elnevezte Isten a világosságot nappalnak, a sötétséget pedig éjszakának nevezte el. Így lett este, és lett reggel: első nap.

Azután ezt mondta Isten: Legyen boltozat a vizek között, hogy elválassza egymástól a vizeket! Megalkotta tehát Isten a boltozatot, és elválasztotta a boltozat alatt levő vizeket a boltozat felett levő vizektől. És úgy történt. Azután elnevezte Isten a boltozatot égnek. Így lett este, és lett reggel: második nap.

Azután ezt mondta Isten: Gyűljenek össze az ég alatt levő vizek egy helyre, hogy láthatóvá válják a szárazföld! És úgy történt. Azután elnevezte Isten a

B/ Áldjad, lelkem, az URat! URam, Istenem, igen nagy vagy, fenségbe és méltóságba öltöztél, világosságot vettél magadra, mint egy köpenyt. Ő az, aki sátorként feszítette ki az eget, palotáját a vizek fölé építette, a felhőket tette kocsijárává, szelek szárnyán jár.

A szeleket tette követeivé, a lángoló tüzet szolgáljává. Szilárd alapokra helyezte a földet, hogy soha meg ne inogjon. Mély vizekkel borítottad be, mint valami öltözettel, a hegyeken is állt a víz. Dorgálásodra lefutottak, mennydörgő szavadra elszéledtek. A hegyek fölemelkedtek, a völgyek lesüllyedtek oda, ahol helyet készítettél nekik. Határt szabta nekik, nem léphetik át, nem önthetik el újból a földet.

Te fakasztasz forrásokat a völgyekben, hogy folydogáljanak a hegyek között. Megitátnak minden mezei vadat, a vadszamarak csillapíthatják szomjukat. Fölöttük laknak az égi madarak, sűrű lombok között énekelnek.

Megöntöződ onnan fentről a hegyeket, alkotásaid gyümölcsével jól tartod a földet. Fűvet sarjasztasz az állatoknak, növényeket a földművelő embernek, hogy kenyeret termeljen a földből, és bort, amely felvidítja az ember szívét, és ragyogóbbá teszi arcát az olajnál, a kenyér pedig erősíti az ember szívét.

Jóllaknak az ÚR fái is, a Libánon cédrusai, melyeket ő ültetett, ahol fészket raknak a madarak, és a ciprusfákon gólya lakik. A magas

‡ ‡

C/ Ezért tehát attól a naptól fogva, amelyen ezt meghallottuk, szüntelenül imádkozunk és könyörgünk értetek,

hegyeken a zergék, a sziklákon a mormoták találnak búvóhelyet.

Te alkottad a holdat, hogy jelezze az ünnepeket, és a napot, amely ismeri pályáját. Ha sötétséget támasztasz, éjszaka lesz, amikor nyüzsg az erdő mindenféle vadja, az oroszlánok zsákmányért ordítanak, Istentől követelveeledelt. Ha felragyog a nap, visszahúzódznak, és tanyáikon heverésznek.

Milyen nagy alkotásaidnak száma, URam! Valamennyit bölcsen alkottad, tele van a föld teremtményeiddel. Ott van a nagy és széles tenger! Számptalan lény nyüzsg benne: kisebb és nagyobb állatok. Ott járnak a hajók, és a Leviatán, amelyet azért formáltál, hogy játszadozzál vele.

Mindezek arra várnak, hogy idejében adj nekikeledelt. Ha adsz nekik, szedegetnek, ha bőkezű vagy, jóllaknak javaiddal. Ha elrejtéd orcádat, megrémülnek, ha elveszed lelküket, kimúlnak, és ismét porrá lesznek. Ha kiárasztod lelkedet, új teremtmények keletkeznek, és megújítod a termőföldeket.

Dicsőség legyen az ÚRnak örökké! Örüljön alkotásainak az ÚR! Tekintetétől reszket a föld, érintésétől füstölögnek a hegyek. Éneklek az ÚRnak, amíg élek, zsoltárt zengek Istenemnek, amíg csak leszek. Legyen kedves előtte fohászkodásom! Én örvendezem az ÚR előtt. Vesszenek ki a földről a vétkesek, ne legyenek többé bünsők! Áldjad, én lelkem, az URat! Dicsérjétek az URat!

hogy tökéletesen megismerjétek az ő akaratát minden lelki bölcsességgel és belátással, hogy élhessetek az Úrhoz

méltóan, teljes mértékben az ő tetszésére, és teremjetekek gyümölcsöt mindenfajta jó cselekedettel, és növekedjetekek Isten ismeretében. Erősödjetekek meg minden erővel az ő dicsőségének nagysága szerint a teljes állhatatosságra és az örömmel viselt hosszútűrésre.

Adjatek hálát az Atyának, aki alkalmassá tett titeket arra, hogy a szentekek örökségében, a világosságban részesüljetekek. Ő szabadította meg minket a sötétség hatalmából, és ő vitt át minket szeretett Fiának országába, akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata. Ő a láthatatlan Isten képe, az elsőszülött minden teremtmény

előtt. Mert benne teremtetekek minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, akár trónusok, akár uralmak, akár fejedelemségekek, akár hatalmasságok: minden általa és reá nézve teremtetekek.

Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn. Ő a feje a testnek, az egyháznak; ő a kezdet, az elsőszülött a halottak közül, hogy minden tekintetben ő legyen az első. Mert tetszett az egész Teljességnek, hogy benne lakjék, és hogy általa békéltesse meg önmagával mindent a földön és a mennyben úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által...

4. Kezdő ének:

„Bár szétszakadva él az egyház...”

m

Bár szét-sza - kad - va él az egy-ház,
Ha el is vá - laszt any - nyi kor - lát,
Jé-zus-ban még - is egy le - het. Ha egy a
Test-vér-nek adj test-vér - ke - zet!
Pász-tor, egy a nyáj, Ő-ná-la mind he-lyet ta - lál.

2. A bölcs tanító mind csak szolgál: Nem léphet Jézusunk elé. Szeretet útján vándorolva, Tekintsünk mind az Úr felé! Hű keresztyén az nem lehet, Ki csak beszél tettek helyett.

3. Elrejtve él a Krisztus népe, Bűn és halál takarja még. Nem látszik szent, örök reménye: Hordozza a kereszt jelét. De egykor véget ér az út, S a szent hajó majd célba fut.

4. Jézus, tebenned egy az egyház: Ne engedd szétszakítani! S mit elront annyi sok tanítvány, Siess te meggyógyítani! Utunkra hulljon tiszta fény: Szeretet, hit s örök remény!
(Samo Chalupka 1812-1883)

5. Hálaadó imádság – L2

Urunk Istenünk, minden dolgok alkotója és fenntartója, hálát adunk neked minden jótétemenyedért, és minden teremtményed iránt mutatott szerető gondoskodásodért. Áldunk az élet ajándékáért, hogy megvédesz minket, hogy vezetsz minket, s hogy megmutatod szeretetedet rajtunk. Köszönjük neked a barátságokat és a feladatokat, a jó reményeket és az értékes pillanatokot, az örömeket, amelyek felvidítanak; és a próbákat, amelyek arra tanítanak, hogy benned bízunk. Mindenekfelett hálát adunk neked, hogy megismerhetjük Fiadat, a mi Megmentőnket, és köszönjük Szentlelkedet, a Vigasztaló élő jelenlétét. Mennyei Atyánk, tégy minket bölcsé mindezekben a dolgokban, hogy jól éljünk ajándékaidal, s hogy hálát adjunk neked életünk minden napján.
(The Book of Common Order)

6. Elmélkedések – L1+L2+L3 – azaz: BSJ / EB vagy LG / HL (attól függően, hogy hol, mikor, melyikünk hogy' tud épp jelen lenni, egyenként, egymást követően felolvassuk a magunk kis mondókáját; minden alkalommal másunk olvas fel más-más részt!)

CSERÉLHETŐ „BETÉTLAPOK” FORMÁJÁBAN TALÁLJÁTOK, A DOKUMENTUM VÉGÉN

7. Ráfelelő ének: „Isten szívéen megpihelve...” (Herrnhag 1737)

Is - ten szí - vén meg - pi - hen - ve Forr - jon szív a
Láng - sze - rel - münk hön ö - lel - je É - des Meg - vál -
szív - re hát!
tón - kat át! Ő fe - jünk, mi né - ki tes - te,
Ő a fény, mi szí - ne - i; Mi a hí - vek,
ő a Mes - ter, Ő mi - énk, ö - vé - i mi!

2. Összeforrva szeretetben, Egy közös test tagjai, Tudjunk egymásért szívesen Minden terhet hordani! Úgy szeretete életünket, S halt meg értünk jó Urunk, Fájna néki, látva minket, Hogy szeretni nem tudunk.

3. Szeretetet adva nekünk, Szeretetre oktattál. Keltsd életre, kérve kérünk, Kit lenyűgöz a halál! Gyűjtsd a szikrát tiszta lángra, Hogy mindenki lássa meg, Hogy egy törzsnek vagyunk ága, S a koronánk is csak egy!

4. Nevelj minket oly egységre, Mint Atyáddal egy te vagy, Amíg egyé lesznek végre Híveid az ég alatt, Míg Szentlelked tiszta fénye Lesz csak fényünk és napunk, S a világ meglátja végre: Tanítványaid vagyunk.

(Nikolaus Ludwig von Zinzendorf 1700-1760; Christian Gregor 1723-1801)

8. Bűnvalló imádság – L3 és L1

L3: Istenünk, többet használunk, mint ami a miénk, ezért szenved teremtett világod. A Föld raktárait ürítjük ki a szegények és az elnyomottak kárára. A fogyasztás rabjai vagyunk és megvalljuk, hogy nem akarunk szabadulni fogságunkból. A birtoklás által keresünk biztonságot. Az utánunk jövőktől lopunk. Tudjuk, hogy a Föld törékeny, de ez a tudás megbénít minket. Megvalljuk, hogy tétlenségbe süllyedünk, és nem is akarunk kikerülni belőle. Elismerjük, hogy gyakran ismerjük az igazságot, de nem akarunk tudomást venni róla. Mivel nem akarunk elköteleződni, ezért kiáltásaink nem is hihetőek. Mivel nem akarunk a változás része lenni, ezért másoknak kell kétségek között élni. Mivel nem akarjuk megfizetni az új életmód költségeit, ezért másoknak kell fizetniük az életük árán. Reménykedünk az egységben, de nem teszünk érte semmit. Értékeljük az irgalom és a szeretet példáit, de nem követjük őket. Istenünk, megvalljuk, hogy jól érezzük magunkat a bűneinktől való szabadulás nélkül. „*A mélységből kiáltok hozzád, Uram, halld meg szavam!*”

L1: Életadó Urunk, a kifosztott Föld közepén együtt sóvárgunk a teremtett világgal:

Gy: Könyörülj rajtunk!

L1: Életadó Urunk, a mérgezett víz mélyén együtt sóvárgunk a teremtett világgal:

Gy: Könyörülj rajtunk!

L1: Életadó Urunk, a szennyezett levegő alatt együtt sóvárgunk a teremtett világgal:

Gy: Könyörülj rajtunk!

L1: Életadó Urunk, a szeméthegek tetején együtt sóvárgunk a teremtett világgal:

Gy: Könyörülj rajtunk!

L1: Életadó Urunk, egy világháború során együtt sóvárgunk a teremtett világgal:

Gy: Könyörülj rajtunk!

L1: Életadó Urunk, mi, akiket a képmásodra alkottál, eltévedtünk, és a teremtett világgal együtt sóvárgunk:

Gy: Könyörülj rajtunk!

(Egyházak Világtanácsa)

9. Hitünk megvallása – L2+Gy

L2: Nem vagyunk egyedül, Isten világában élünk. Hiszünk Istenben, Aki teremtett és most is teremt, Aki Jézusban, a testté lett Igében közénk jött, hogy megbékítsen és megújítson, Aki bennünk és másokban is dolgozik a Lélek által. Istenben bízunk. Arra hívtunk el, hogy egyház legyünk, hogy Isten jelenlétét ünnepeljük, hogy szeressük és szolgáljuk egymást, hogy az igazságot keressük, és ellenálljunk a gonosznak, hogy hirdessük a megfeszített és feltámadott Jézust, bíránkat és reménységünket. Az életben, a halálban, és a halál utáni életben – Isten velünk van; nem vagyunk egyedül. Istennek legyen hála!

(United Church of Canada)

L2+Gy: Hiszünk az egy Istenben, / minden élet Forrásában, / az egész Föld / és minden teremtmény Alapjában... (CSEND)

L2+Gy: Ezért hiszünk a földi élet jóságában, / minden rajta élő belső értékében, / az ember és természet kapcsolatában... (CSEND)

L2+Gy: És hiszünk abban, / hogy Krisztusban megmutatkozott számunkra / az emberiség különleges feladata, / mely szerint Isten képmását hordozzuk / – a Földért végzett munka és a Földről való gondoskodás során, / a Föld titkainak és erejének megértésére való törekvésünk során, / a Föld minden gyermekének jólétét biztosító erők felhasználása során... (CSEND)

L2+Gy: És hiszünk abban, / hogy Isten Lelke / a Föld életére fogékony közelségbe vezet minket, / arra a szelíd, önzetlen és könyörületes életmódra, / amellyel a Föld békében örökölhető, / s amely által a Föld élete átalakul minden teremtmény számára, / hogy igazságosan osztozzunk adományain. / **Úgy legyen/Ámen.**

(Indiai hitvallás. Sinfonia Oecumenica)

10. Miatyánk – L3+Gy

L3+Gy: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. És ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

11. Záró ének: „Vezess, Jézusunk...” (Dreese A. 1620-1701)

Ve-zess, Jé - zu - sunk, S vé - led in - du - lunk.
Küzdelemre hív az é-let, Hadd kövessünk benne té-ged!
Fogjad hát ke - zünk, Míg megér - ke - zünk!

2. Adj erős szívet, Hogy legyünk hívek! És ha terhet kell viselnünk, Panaszt mégsem ejt a nyelvünk. Rögös bár utunk, Hozzád így jutunk.

3. Sebzett szívünk majd Mikor felsóhajt, Vagy ha másért bánat éget, Adj türelmet, békességet, Reménnyel teli Rád tekinteni!

4. Kísérd lépteink Élünk végeig, És ha roskadozva járunk, Benned támaszt hadd találunk, Míg csak tart az út, S mennyben nyitsz kaput!

Zinzendorf Miklós Lajos 1700-1760 (német)

12. Áldás/Elbocsátás – L1+L2+L3+L4+Gy

L3: Testvéreim a Jézus Krisztusban, akik itt összegyülekeztünk, akik az isteni jó teremtés jelei és tanúságai szeretnénk lenni az összetartozás erejével, kérjük és fogadjuk az áldást! /// Miként a levegő dicséretet énekel, miként a

víz a teremtés ezüstjében csillog, miként az erdők a népek gyógyítására borulnak zöldbe, úgy töltse be Isten világossága és szeretete szívünket, lelkünket és értelmünket! **Gy: Ámen.**

L1: Isten – aki a teremtés zenéjét szerezte, aki a mező liliomait csodálta, aki a káoszt renddé formálja – vezessen minket életünk megváltoztatására, és irányítsa az egyházat a teremtő Isten dicsőségének visszatükrözésére! **Gy: Ámen.**

L2: Hadd szóljon csendjéből Isten minden csodás alkotása, éjjel is és nappal is. Hadd énekeljenek velünk együtt a fénylő csillagok, a magas hegyek, a mély tengerek, a rohanó folyók forrásai, az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében! Hadd válaszoljanak rá az angyalok a mennyekben: **Gy: Ámen. (3x!)**

L2: Hatalom, dicséret, tisztelet; örök dicsőség Istennek; a kegyelem Forrásának! **Gy: Ámen. (3x!)** (III. századi himnusz)

SÁGVÁRON LEGYEN EZ:

L1: „És látta Isten, hogy ez jó.” Minden egyes nap után ezt olvassuk a teremtés elbeszélésében. Isten teremtése jó. Megalkotta a világot, legvégül az embert, de azt is látta, hogy az embernek nem jó egyedül lenni. A két teremtés elbeszélés úgy egészíti ki egymást, hogy a második részletezi azt, ami az első fejezetben így van írva: „Megteremtette Isten az embert, a maga képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.” (1 Móz 1,27) Így a nő és a férfi együtt hordozzák Isten képét a teremtett világban, hogy együtt valósítsák meg az ember hivatását és méltóságát. Lehet, hogy egyedül lakik valaki, saját család nélkül, mert így döntött, fogadalmat tett, vagy magára maradt társa elvesztése után, még sincs egyedül. A kapcsolatai a múltban és a jelenben meghatározzák, befolyásolják a létét, körülveszik őt. Társas lények vagyunk. Szükségünk van egymásra, így vagyunk teremtve. Nem jó egyedül lenni. „Lenni, azt jelenti kapcsolatban lenni önmagunkkal, embertársainkkal, Istennel és a teremtett világgal” – vallotta Gyökössy Endre pasztorálpszichológus lelkész. Amikor sérül vagy hiányzik valamelyik kapcsolat, akkor hiányos, szárnyaszegett, megszegényedett életet élünk. Nagy méltóság, hogy Isten munkatársai lehetünk a teremtésben, az alkotásban, a teremtett világ rendjének és törvényeinek kikutatásában és fenntartásában. Dolgozhatunk Isten szántóföldjén, a szőlőjében, a magvetésében, az aratásában, és élvezhetjük gyümölcseit, de tudnunk kell, hogy Istennek, a gazdának számadással tartozunk mindezekért. Isten az általa teremtett állatokat bemutatja az

embernek, hozzáillő segítőtársnak azonban csak a másik ember alkalmas. Bár a magányosan élő, beteg, súlyos depresszióban szenvedő ember életében egy házi kedvenc szinte a társ-pótlék szerepét tölti be, az ember valódi és igazi társas kapcsolatra csak egy másik emberrel juthat. A növények és állatok élőlények, de nem képesek helyettesíteni a másik embert. Szükségünk van embertársra, munkatársra, segítőtársra, aki támogatja munkánkat, ötleteket ad, együtt gondolkodik velünk, kezét nyújtja, vállalja a felelősséget velünk együtt, osztozik a terhek vállalásában, a bizalmát és barátságát kínálja. Isten teremtésben nyújtott ajándéka, hogy házastársra találunk, akivel kiegészül női/férfi létünk. A házasság nagy titka, hogy két nagyon eltérő alkatú és gondolkodású ember – a férfi és a nő – különbözőségük ellenére szövetséget köt egymással. Az már a bűn következménye, hogy versenytárssá válnak. Krisztusban azonban átélhetik a bocsánatkérés és bocsánatadás élményét is, amit egyedül soha nem tudnának. Együtt tanuljuk meg a lemondást, hogy tudjunk egymáshoz illeszkedni, alkalmazkodni, képesek legyünk elhordozni, elszenvedni egymás másságát. Önmagunkat, szeretetünket adjuk egymásnak, ha a Lélek által egységre jutunk. A teremtett világért viselt felelősségben gyakran egyedül érezzük magunkat: „Nincs emberem”. Kicsinek, kevésnek tűnik, amit magányos harcosként véghez tudunk vinni. Isten azonban nem ezt akarja, és nem hagyja, hogy magunkra maradjunk. Ne érezze senki egyedül magát! De rajtunk is múlik, hogy elfogadjuk-e a társakat, akiket a Teremtő mellénk teremtett. Mert mindenkinek

ad társat, hogy betöltsük hivatásunkat: szeretetre vagyunk teremtve.

IMÁDKOZZUNK! *Mennyei Atyánk! Te közösségre teremtettél minket. Ne engedd, hogy az önzés és hiúság csapdájába esve, másokat semmibe véve érjük el céljainkat. Kérjük, add, hogy a körülöttünk élő emberekben ne a versenytársat, hanem a teremtett világért együttműködő munkatársat lássuk. Ámen.*

†††††† ††††††††††††††††††

L2: Ökológiai válságunk egyik oka és egyben leginkább sokkoló jele is a javak egyenlőtlen elosztása. Ismerjük a négyötöd – egyötöd arány fordított megoszlását mind a víz, mind az élelmiszerekre nézve, de hasonlóan rossz a helyzet a termőföld, az erdő és más természeti javak esetében is. Az egyenlőtlen elosztás azonban leginkább az anyagi javaknál mutatható ki: a világon élő felnőttek 2 százalékának kezében összpontosul az anyagi javak több mint fele, míg az emberiség 50 százaléka az anyagi javaknak csupán egy százalékán osztozik. Könnyen zárnánk rövidre ezt a problémát azzal az idealista sóvárgással, hogy milyen jó lehetett az apostoli korban élni, amikor legalább a keresztény gyülekezetek tagjai „vagyonközösségben” éltek. Ez azonban csak az idők során idealizált elképzelés. Valójában az ősgyülekezeti közösségek nem voltak kommunák: nem találunk utalást szervezett közösségi termelésre vagy közösségi fogyasztásra, nem gondolkodtak gazdasági kategóriákban, nem készítettek költségvetési tervet, és az egyenlőség elvére való törekvés sem jellemezte őket. Továbbra is megmaradt a saját tulajdon, mint például Mária háza ApCsel 12,12-ben. Ami viszont lényegi különbség volt a mai

közösségeinkhez képest, az talán a tagok szabadságérzésében ragadható meg leginkább. Nem kötötte meg őket a vagyon, a javak birtoklásának vágya, a minél nagyobb profit elérése vagy az erőforrások kisajátítása. Úgy tudtak birtokolni, hogy közben nyitottak voltak a közösség többi tagjának szükségletére, s szabadok voltak a másik ember megsegítésére. A felajánlásaik önkéntesek voltak, hiszen észrevették a szűkséget szenvedőt, mely felajánlásokat aztán igény szerint osztottak szét a rászorulóknak között. A szétosztás célja a másik ember segítése volt, mellyel a hitközösség – vagyis Krisztus teste – másik tagjának fájdalmát és nehézségét próbálták enyhíteni.

A végidők közeli várása, valamint a Jézus életének és tanításának még kézzelfogható élményéből táplálkozó korlátlan érzése miatt bátrak és szabadok voltak a közösség többi tagjáért tett felajánlások terén. Vagyonközösség helyett olyan felszabadult hitközösségben éltek, amelyben a másiktól való gondoskodás nem okozott nehézséget. Az Atyától megismert gondoskodás evilági megvalósításában kézzelfogható eszközökké tudtak válni egymás számára, melyben nem az jelentett problémát, ha valaki kevesebbet adott, hanem az, ha hazug módon visszaélt (Anániás és Szafira) a közösség nyitott és őszinte – mai gazdasági kifejezéssel élve: átlátható – gyakorlatával. Ezzel a magatartásával nem a közösség anyagi helyzetét csorbította az illető, hanem az erkölcsi döntések és az egész közösségi lét alapjául is szolgáló bizalmi kapcsolatot gyengítette. Az igazi hitközösségben pedig a bizalmatlanságnak helye nincs. Akkor sincs, ha a pénz kérdése

azért, hanem hogy az lehessen, akinek-aminek lennie kell. Ezért is kedves minden krisztushívő fülének a Máté evangéliumában olvasható ígéret arra vonatkozóan, hogy hogyan tapasztalhatjuk meg Jézus köztünk létét: a közösségben, mely az ő nevében gyűlik össze. Mégis, ahogy Aranyszájú Szent János mondja egyik prédikációjában: „a keresztények gyakran vannak együtt, de ritkán vannak együtt Jézus nevében”, ritkán vannak együtt úgy, hogy arra igaz lehet Mt 18,20 kritériuma: „összegyűlnek az én nevemben”. Pedig nagyon is szükséges lenne, hogy minél inkább „magunk között tartsuk” Jézust itt a Földön. Ioannis Zizioulas kortárs ortodox teológus szerint – a keleti kereszténység hagyományára alapozva – az embernek (tehát nem csupán a keresztényeknek, hanem az embernek a maga igazi hivatása szerint!) „a teremtés papjának” kell lennie, hogy a világot Istenhez emelje. Mélyen „eucharisztikus lét” ez: felismerni eredendő megajándékozottságunkat a teremtésben, a teremtettségben; hálát adni érte (eucharisztón); végezni a „művelés és őrzés” (vö. Ter 2,15) feladatát, vagyis komolyan dolgozva hozzáadni a magunk kibontakoztató munkáját – ültetést, öntözést, metszést, formálást és a többi szükségeset – a világhoz, hogy abból valami több legyen; majd az eredményt (mint kenyeret és bort) Isten elé vinni és neki felajánlani – hogy aztán ő tegye meg majd vele azt az utolsó igazi lépést, a megszentelést, az új teremtést, amit már megint csak tőle várhatunk, mert meghalad minden evilági lehetőséget. Ezt kell tennünk a teremtéssel, és még inkább ezt kell tennünk a teremtésért. Így kell tennünk abban az aggodalomban

is, ami a környezeti krízis láttán indít cselekvésre bennünket: hálát adni, egyetértve kérni, társteremtőként felelősen cselekedni, és munkánk gyümölcsét Isten elé tenni, tudva, hogy ő a megmentő, de az igazi beteljesedést és sikert is ő adja. De hogyan tölthetné be ezt a „teremtés papja” hivatását az ember – hiszen nem is érti –, ha a keresztények nem élik meg hitelesen az emberiség szívében „királyi papságukat”, mely megmutatja ennek a feladatnak lényegét? Ám azt meg valójában ők is csak Krisztusban és Krisztus által tudják megtenni. Ezért kell tehát nekünk, az általa megváltottak és meghívottak népének nagyon komolyan vennünk krisztusi közösség-voltunkat, amihez ő jelenlétének ígérését kötötte. Nagy odaadással kell törekednünk az ő nevében összegyűlni, az ő Lelke szerinti kapcsolatokban élni egymással, hogy ő maga – ígérete szerint – köztünk legyen. Valójában keresztény tennivalónk és világ iránti felelősségünk egyaránt ebben az elsődleges feladatban összpontosul: magunk között tartani őt. Nem csak saját magunkért, és nem csak azért, mert nekünk szükségünk van a másokra, és főként Krisztusra. Hanem az egész teremtésért, és azért, mert a másoknak – a másik embernek és minden teremtménytársnak – szüksége van ránk, és leginkább a Köztünk Lévőre.

IMÁDKOZZUNK! Úr Jézus! Hisszük és valljuk, hogy minden csakis Általad és Benned nyer értelmet az életünkben. Nélküled hiábavaló minden szavunk és cselekedetünk. Kérjük, küldd el Szentlelkedet köztünk, hogy közösségeinkben valóban a Te nevedben tudjunk együtt lenni! Ámen.

NYIMBEN LEGYEN EZ:

L1: „... Mert Isten minden teremtménye jó, és semmi sem elvetendő, ha hálaadással élnek vele, mert Isten igéje és a könyörgés megszenteli...” (1Tim 4,4-5)

Ha megtekintünk egy művészi és tudományos szempontból egyaránt igényes természetfilmet, nem kell különösebb érzékenység hozzá, hogy megállapítsuk: *Milyen szép a természet; milyen csodások a színek, milyen lenyűgözőek a formák, a szabad szemmel nem látható apró részletek, melyeket csak a nagy teljesítményű kamerák makrofelvételei képesek közel hozni hozzánk!* Amikor pedig szép időben egy családnak lehetősége van kirándulni, járni a természetet, szétnézni egy hegytetőről, érezni az erdő illatát, bográcsozni egy tisztáson, akkor a szépség mellett megjelenik egy másik tapasztalat is: jó itt lenni. Jó érzés része lenni a természet harmóniájának, jó nekünk „használatba venni” mindazt, amit a természet kínál a Nap melegében, a forrás vizében vagy az erdő fáiban.

Még inkább jónak és jól működőnek tapasztalhatja a természetet, aki műveli a földet, aki várja a kisebb-nagyobb (konyha)kertjében, hogy előbújjanak a csírák, rügyezzenek, virágozzanak és gyümölcsöt hozzanak a fák. Jó, hogy így van, jól működik.

L2: A mai ember már távolabb él a természettől, nincs mindenki napi érintkezésben a természettel, és nem függ teljes mértékben a természettől, ezért egyre inkább különleges alkalmak

szükségesek ahhoz, hogy rácsodálkozzunk a minket körülvevő világra. És ahogyan a mindenkori ember Istentől is hajlamos eltávolodni, azt sem látja meg, hogy milyen akarat, szándék és hatalom áll mindezek mögött. Igénk egyértelmű tételt fogalmazz meg, amikor ráirányítja figyelmünket a teremtett világra és a teremtő Istenre: „*Isten minden teremtménye jó...*”

Minden teremtmény jó, mert a lehető legjobb szándék, az Isten teremtő akarata hozta létre. A jó szándékú Isten úgy teremtett, hogy a teremtés történetének tanúsága szerint végül maga is megállapítja: „*minden, amit alkotott, igen jó*” (1Móz 1,31). Ebbe a „jó”-ba, ebbe a működőképes rendbe helyezte bele az embert, hogy éljen benne és éljen vele.

Egy keresztyén gyülekezet fiatal vezetője, Timóteus, levélben kap tanácsot, útmutatást, bátorítást a gyülekezet vezetéséhez, az igaz hit megőrzéséhez. A gyülekezet veszélyeknek van kitéve, tévtanítások fenyegetik, ezért szükséges most újra nagyon határozottan leszögezni, hogy: „*Isten minden teremtménye jó...*”.

L3: Ebben bizonytalanodott most el a gyülekezet, mert egyes tévtanítók azt hirdetik, hogy a teremtési rendként adott házasságtól, és a teremtéskor ajándékba adott ételek némelyikétől tartózkodni kell. A tévtanítók ezzel nemcsak azt kérdőjelezik meg, hogy a teremtés jó és szabadon használható, hanem végső soron azt is kétségbe vonják, hogy a teremtő Isten jó és jól teremtett. A levél ezért visszhangozza és hangosítja ki a teremtési napok summáját: „*Isten minden teremtménye jó*”. Nem csak részben, hanem teljes egészében.

Az ember már nem látja, hogy a teremtett világban eredendően minden jó, mert ő maga már nem az. Az ember nem működik jól, mert nem Isten rendeltetése szerint cselekszik. Már nem látja tisztán a jó szándékú, teremtő Istent sem, és nem tud jó lenni, jót tenni, jól élni. A céltévesztett ember(iség) már nem tudja céljának megfelelően használni a teremtett világban adott javakat. (Például: Isten jónak teremtette a szőlőt, jól tervezte meg a természetes erjedés folyamatát is, az ember mégis képes mindezzel rosszul élni, és az alkohol rabjává lenni.) Az embernek ezért – ha úgy tetszik – igenis kell a „használati utasítás” a teremtett világhoz!

L1: Az Isten minden teremtményét jónak valló, abban semmi kivetnivalót nem találó hitvallásos ténymegállapítás nem feltétel nélküli. A jót ugyanis jól kell elvenni, élni kell vele, nem pedig visszaélni, használni és nem kihasználni. Timóteus gyülekezetében talán voltak olyanok, akik elutasítottak bizonyos ételeket, mert nem tudták jó szívvvel Isten kezéből elfogadni. Bizonyára nem ismerték fel a jót a teremtésben, és nem a jó Istent látták az adományozóban. Egyértelműen az emberben van a hiba, aki nem rendeltetésszerűen használja a jónak teremtett világot.

Napjainkban is tapasztalunk torzulásokat az ember és természetes környezet-ének a kapcsolatában: az épített környezet imádata, az ember teremtői ambíciói, a természet felelőtlen kihasználása... stb. A minket fenyegető tévtanítás talán már nem az, hogy a világ nem is annyira jó, hanem az, hogy a jóból soha semmi sem elég az embernek. A végeredmény aztán ugyanaz:

használati utasítás nélkül eltávolodunk a teremtett világtól és a teremtő Istentől.

L2: Igénk tehát használati utasítással szolgál a teremtéshez, amely így szól: hálaadással élni vele. Ha hálásak vagyunk a minket körülvevő világért, hálásak a minden-napi ételért, akkor használjuk jól a teremtettséget. Akkor tud a jó teremtés jól működni az életünkben. Ez a hála talán legközvetlenebb módon a terített asztalnál mondott imádságokban nyilvánulhat meg, ahogyan igénk is erre a gyakorlatra utalhat. A hálaadás mindenekelőtt az adományozóra irányítja a figyelmet, elismerő válasz annak az Istennek, aki a teremtés végén megállapította, hogy: „*minden, amit alkotott, igen jó*”.

Másrészt hatása is van a hálaadó imádságnak, ezáltal ugyanis a hálaadó a teremtést ismét belehelyezi a teremtési szférába, visszahelyezni Isten kezébe, azaz megszenteli. A megszólított keresztyének a végidők Isten számára elkülönített, szent gyülekezete, ám nemcsak a gyülekezet tagjai, hanem az anyagi világ dolgai (mint az étel) is megszentelődnek a hálaadó könyörgésben. A hálaadás tehát nem pusztán gesztus, nem csupán megemlékezés a teremtő Istentől.

A jó szándékú Istennek a hálaadó ember lehet a partnere abban, hogy a jó teremtés amellet is jól működjön, hogy az ember már nem az, mint aminek Isten kigondolta. Hálával tekinteni a teremtett világra, könyörögni a teremtett világért, hálásnak lenni a jól működő természetért, mind abban segítenek, hogy az ember harmóniába kerüljön a teremtett világgal és a teremtő Istennel.

L3: Bizony, meghallottuk Krisztus parancsát arra, hogy a tanúi legyünk és a reményben élt életet választottuk. Krisztust követve elkötelezzük magunkat arra, hogy a hit átformáló ereje által hídépítőként éljük életünket. A hit élő tanúiként Krisztus hívására válaszolunk és kimondjuk az alábbiakat: Tanúi leszünk Krisztusnak azáltal, hogy: hirdetjük a világnak Krisztus megmentő szeretetét és kegyelmét, // Isten ajándékkaként fogadjuk annak gazdagságát, // megerősítjük minden ember méltóságát, mert mindenkit saját képére és hasonlatosságára teremtett Isten, // befogadó közösségként elkötelezzük magunkat férfiak és nők kiteljesedése, minden ember elfogadása, és emberi méltóságának megőrzése mellett, // többgenerációs közösségként értékeljük a fiatalok hangját, akik nemcsak a jövőnket jelentik, de akik a jelenünk is, // szolidárisak vagyunk az Európa határain belül és kívül élő testvéreinkkel.

L1: Krisztust szolgáljuk az igazság keresésével és gyakorlásával, amikor // arra biztatunk egyéneket, intézményeket, és egyházakat, hogy tegyenek az erőszak, az üldöztetés és a kirekesztés megszüntetéséért, és erősítsék a vallás és a hit szabadságát, // a megbékélést és a konfliktusok békés megoldását keressük, // az elnémítottak, illetve az egyházakon, közösségeken és világunkon kívülre rekesztettek mellé állunk, rájuk figyelünk és őket erősítjük, // Isten teremtésére vigyázunk, az ökológiai igazságra és az éghajlati igazságosságra törekszünk, és bolygónk fenntartható jövőjéért küzdünk.

L2: Krisztust szolgáljuk a vendégszeretet elfogadása és felkínálása által, amikor // a más hitű és vallású menekültek és idegenek iránt jószívűen elfogadóak vagyunk, // elkötelezzük magunkat a párbeszéd mellett, melyben bizonysgot teszünk keresztény hitünkről és tanulunk egymástól, // amikor hallatjuk hangunkat a megosztottság, kirekesztés és kizárás ellen, valamint az emberi jogok és a társadalmi-gazdasági igazságkeresés mellett, // a teremtett világban felismerjük az Istentől kapott vendégszeretetet és a teremtés épségén munkálkodunk. Tégegyházainkkal együtt hívunk minden népet: csatlakozzanak hozzánk, s formáljuk Európát olyanná, ahol a kontinensünk és a világunk javára építünk hidakat! Hirdessük együtt: „tanúid leszünk”!